

“Koit” 27.03.2004

Natura ei ole kuri koll

Natura-alade esialgne ametlik avalikustamine on möödas. Üle Eesti laekus maakondade keskkonnateenistustele palju proteste maaomanikelt. Leidus ka üksikuid oma maadega Natura nimekirja taotlejaid.

Põlvamaa Keskkonnateenistus sai enim vastuseisu väljendavaid kirju Räpina poldri maaomanikelt, kes polnud nõus haritavate põldude arvamiselega Natura võrgustiku alla.

Põhiliselt on probleemid tekkinud väljaspool olemasolevaid kaitsealasid valitud eelvalikualadel, kus kuni otsustuseni Euroopa Komisjoni poolt tuleb tagada kuni aastaks ajutine kaitse. Seda keskkonnaminister tahabki teha oma määrusega, mis nüüd veebruarist on kõigile tutvumiseks ja arvamuste avaldamiseks olnud. Määruse eelnõu sätestab alal rakendatavad kitsendused, samuti lubatud tegevused.

Natura 2000 eesmärk on kaitsta

Rõhutaksin asjaolu, et Natura 2000 luuakse eesmärgiga kaitsta Eestis 130 linnuliiki ja säilitada nende elupaigad, kaitsta umbes 60 elupaigatüüpi (niidud, rabad, vanad metsad, järved, jõed) ja 22 taimeliigi ning 32 loomaliigi elupaiku. Niisiis peavad need ajutised eeskirjad olema universaalsed, millega saab tagada kõiki tüüpi ajutiste alade säilimise kuni otsustuseni moodustada neist kaitsealad või hoiualad. Sellest tulenevalt ei kohaldata kõiki määruse sätteid iga Natura-ala kohta. Näiteks konkreetse ala Räpina poldri kohta ei ole olulised määruses sätestatud keelud puhtpuistute kujundamiseks, uuendusraie teostamiseks, maavarade kaevandamiseks, väetiste ja mürkkemikaalide kasutamiseks looduslikul rohumaal ja metsamaal.

Mõnedel omanikel tekitab probleemi lubatud tegevus. Näiteks arvati, et kuna lõkke tegemine ja telkimine on lubatud, võib seda teha igaüks kelle tahes maa peal. Tegelikult reguleerib eramaal liikumist ja tegutsemist ju asjaõigusseadus, millest lähtuvalt on telkimiseks ja lõkke tegemiseks vajalik küsida nõusolek just maaomanikult. Kuna aga kaitstavate loodusobjektide seadus üldiselt need toimingud kaitstavatel aladel keelab, siis on määrusega ajutiste alade jaoks need tegevused lubatud. Sest kuidas siis loodushoiutoetuste raames Natura niitudelt raiutud võsa põletada saab, kui lõkke tegemine ära keelata?

Uue looduskaitseseaduse kehtimahakkamisel otsustab riik, kas Natura eelvaliku aladel hakkab kehtima hoiuala või kaitseala režiim. Seejärel küsitakse iga maaomaniku kirjalikku nõusolekut kehtestatavate piirangute kohta tema valdustes. Kui omanik on selgelt Natura vastu, jäetakse tema kinnistu välja. Niisiis - töö Natura-aladega jätkub.

Lõpetuseks lisan, et oman ka ise kinnistut Haanja looduspargis, mis samuti Natura eelvalikuala. Ma ei näe mingit põhjust hirmu tunda, pigem ootan põnevusega, mida Natura toob ja kuidas ma saan seda enda jaoks hästi ära kasutada.

Aita Neemre,

looduskaitse peaspetsialist